

„Vigyázzunk Eidámra!”

Nehéz Barbara – a Videoton színjátszócsoporthoz előadás

Mulatságos és felemelő pillanatok: az eidami tanács tagjai az ülés előtt eléneklik himnuszukat. Nem harsogó, pattogó dallam, inkább az óvatosság csendül ki belőle: a „Vigyázzunk Eidámra”-félése, miként ez az erősebb hatalmaktól körülvett kicsi országhoz illik. A tanács tagjai: a Videoton színjátszói, akik ezúttal *Voskovec—Werich: Nehéz Barbara* című zenés, brechti hatásokkal tűzdelt, mesés hangulatú, kabaré-burleszkjét vitték színe. Telt ház előtt, sikerrel. A nézőtér gyakran felkacagott a viharos ágy-és ágyú-jelenetek láttán, a militarista szellemet gúnyoló-fricskázó, röhögtető fordulatokat élvezve, valamint a polgári demokrácia karikatúráját megrajzoló jelenetek, mai célzatú, csiklandós értelmét felfogva. A rendezés *Boldizsár Péter* ötletességét, színiérzékét dicséri.

Az amatőr rendező hasonlatos a homokvár készítőhöz. Inगत talajra — olykor jelentős szakmai tudás birtokában, nagy műgonddal — hordja össze a maga tetszetős „játéképítményét”. A „homokszemek” nehezen illelnek egymáshoz, a tenger — az idő — folyton elmosással fenyegeti művét, a durva lábak szét is taposhatják a nehezen felhúzott falakat. A közönség „idényjellegű”, ha egyáltalán veszi a fáradságot, hogy kifáradjon ide, a „tengerpartra”. (Hányszor lehattunk tanúi, mi, „beavatóttak”: tanúk nélkül zajlottak le értékes előadások.)

Persze, akadnak kivételek alkalmak, amikor minden egybevá: nem perog a homok, nem fúj a szél, kiméletes a tenger, az idő megáll. Az erőfeszítések összeadódhatnak, sikerül a mű, a produkció megszületik. A varázslat mindenkit magával ragad: készítőit és nézőit egyaránt. Már-már úgy tűnik: a játék igazi.

Nos, hétfőn este a Videoton amatőrjei el tudták ezt az átváltozást hitetni: művelték nem magyarították a csodát. A 16 szereplő mindegyike tudta a dolgát, szinte felülmúlva önmagát. Különösen a két katonát alakító *Géző Gábor* és *Kovács Szilárd* volt elemében. A kocsmá Jenny-szerű takarilónője szerepét játszó *Király Anna* ugyancsak remekelt. *F. Horváth Gyula* a tanító figurájának színeváltozását érzékeltette kiválóan. S a többiek: *Cserhalmi Géza*, *Rothszky György*, *Udvaros György*, *Micskó Zoltán*, *Nagy Judit*, *Szabó Miklós*, *Törzsök Márta*, *Kövesi Tünde*, *Fertő László* (m. v.), *Börcsök Enikő*, *Révai Judit* — a premier-láz okozta kisebb bakiktól eltekintve — nagyszerű, fergeteges komédiává avatták a *Nehéz Barbarát*. A sikerből kivette a részét a zenét átdolgozó és hangszerező *Juhász Zoltán*, s a közreműködő *Videoton Jazz Band* is.

Persze, azért kételyeket is ébresztett az előadás. Ennek a zenés darabnak a színrevitele komoly erőpróba elé állította volna bármelyik profi társulatot. Különösen

a betétdalok finom ironiája és a táncjelenetek kabarékönnyedsége, amit a Videoton játsszó személyeinek sem sikerült megoldaniuk. A többetégű, dupla-dupla fenékű poénokkal, intellektuális csavarokkal telehintett szöveg trufa jellege érvényesült igazán, a többi jobbra elsikkadt. Amit kaptunk: kedves, bűmfordi báj, belefeledkező (kikacsintó) amatőrjátékkedv. S tulajdonképpen ez sem kevés. Mégis — a csoport nem társulat. S egy túlméretezett rendezői ambíciónak kiszolgáltatva azon bukhat el, hogy olyan feladatokra vállalkozik, amelyet megoldani csak részben, felületesen, nem teljes értékűen tud. Mert jelenlegi képességei, felkészültsége nem elegendőek a valódi színházzal konkurálni akaró nagyszabású álmok, törekvések megvalósításához. A pluszteljesítményre kényszerült (hajszolt) csapat könnyen kifulladásra, a homokvárkészítés nincs messze a légvár-építéstől. Ezt követheti a kudarc, a csalódás.

Az eidami himnusz sorát úgy is lehet érteni — *Eörsi István* hallatlanul szellemes fordításában: — Vigyázzunk egymásra! Azokra a szellemi energiákra, melyek egy-egy amatőr csoport önmegvalósító, önmagukat kiteljesítő, tehetségüket próbára tevő közegeiben megnyilatkoznak. Mert az amatőr kedvtelésből nem lesz profi mutatvány. Hozzátehetjük: talán jobb is!